a „ASOCIAȚIUNII"
SIBIIU

Anul al 55-lea

EXEMPLARUL { In România: 3 lei
In străinătate: 6 lei

Nr. 179 Sâmbătă 2 Iulie 1938
12 Pagini P 1111

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750
pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport
cu tariful poștal
și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

STRĂINII IN STAȚIUNILE ROMÂNEȘTI

Unele localități de vară din țara noastră se bucură din ce în ce mai mult de vizitele călătorilor de peste hotare.

Veniți în număr mai mic sau mai mare, individual sau colectiv, ei confirmă valoarea apelor noastre termale și minerale, frumusețea peisajelor muntoase, iar faptul că mulți revin întovărășiți adesea de alții, arată ce foloase imense s'ar obține dacă s'ar încuraja acest flux periodic de streini.

Desigur că scopul se poate atinge prin procurarea unor condițiuni cât mai bune sub raportul terapeuticei, confortului, urbanisticei, înfrânării speculei, etc.

Este ușor de înțeles că aceia care posedă în țările lor localități cu asemenea însușiri, când preferă totuși pe cele din România din cauza superiorității resurselor sau a atracțiunilor naturii, au dreptul să găsească aci un cadru cât mai apropiat din toate punctele de vedere de iluziile ce-și fac.

In această privință este nevoie de concursul hotărît și permanent a doi factori, statul și inițiativa particulară.

Statul are putința să facă înlesniri pentru călătoriile acestea, să asigure stațiunilor balneare și climatice o administrație cât mai pricepută și mai însuflețită, să pună în cât mi mare valoare toate bogățiile lor naturale, să întrețină o propagandă cât mai efectivă peste hotare.

Inițiativei particulare îi revine misiunea de a le consacra acea solidaritate în acțiune hotărâtă și progresivă, căreia se [illegible]torește faima stațiunilor mondiale; de a oferi streinilor condițiuni cât mai apropiate; de a tempera tendința fatală a recuperării investițiunilor din hoteluri, restaurante, băi, în cât mai scurt timp, eșalonându-le, dimpotrivă, pe intervale mai lungi, așa cum s'a experimentat în alte părți cu succesul cunoscut.

Un rol important ar putea să aibă organizațiile balneologice și medicii numeroaselor localități curative. Sforțările lor unite și perseverente ar determina o adaptare tot mai accentuată a concepțiunilor și realizărilor aplicate cu rezultate bune în alte locuri.

Este desigur îmbucurătoare hotărârea oficială de a se construi hoteluri, restaurante și instalațiuni de mari proporții în cele mai renumite localități din țară. Incepându-se cu Mamaia și Vâlcovul, dacă s'ar continua cu alte localități minunate, unde ele de asemenea lipsesc, ca Predealul, Balcicul, Breaza, Mangalia, s'ar putea ajunge la două rezultate deopotrivă de fericite pentru prestigiul și pentru economia țării: reducerea simțitoare a exodului de români în străinătate, sporirea simțitoare a streinilor veniți în țară.

LUNA CĂRȚII

Cartea de istorie

de GH. I. BRĂTIANU

Fiecare „lună a cărții" este un prilej fericit de a constata progresele realizate dela un an la altul, în materie de ediție și de prezintare a lucrărilor ; un prilej în acelaș timp de a compara efortul scriitorilor și al editorilor cu cerințele publicului și de-a căuta să le punem cât mai deplin de acord. Această experiență nu trebuie pierdută nici pentru cartea de istorie, cu atât mai mult, cu cât interesul cititorilor se manifestă mai puternic în această privință.

Nu e locul să înșirăm aci principalele opere ale literaturii noastre istorice în ultimii ani ; ele se pot afla în bibliografiile revistelor și anuarelor. Ne ajunge să amintim că cercul cititorilor s'a lărgit în anii cari au trecut, dela război, că el, adică publicul cititor, se interesează nu numai de cărțile de cultură generală, dar și de unele lucrări de o mai severă și restrânsă specialitate. In oarecare măsură, răspândirea neobișnuit de mare a cărții străine — cu deosebire franceză — ar putea fi un exemplu și o călăuză : se cumpără și se citesc volumele apărute în seriile colective de istorie generală — Glotz, Halphen, Berr, Cavaignac, sau acele de informație ale editurilor Payot și Colin. Dar publicul nostru urmărește cu un interes stăruitor biografiile — și atunci când nu sunt romanțate — și nu nesocotește nici lucrări de un caracter mai special, cari privesc instituțiile sau stările economice și sociale mai vechi ale Franței. Aceleași cerințe se vădesc și în ce privește cartea de istorie românească.

După Unire, publicațiile noastre istorice trebuiau să fie expresiunea unui îndoit curent : acel al unei sistematizări, după cele mai bune metode, a adunării izvoarelor și acel al integrării în istoria națională, în egală măsură, a trecutului tuturor ținuturilor locuite de Români — cât și acea a acestui trecut însuși, în istoria universală.

In privința izvoarelor, mai rămâne mult de făcut : publicații meritorii, ca acea a d-lui Popa Lisseanu, sau adunarea documentelor moldovenești într'o serie acum completă până la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare, datorită prof. M. Costăchescu cu ajutorul Fundației Ferdinand I, (care a dat și d-lui

(Continuare in pag. 2-a)

Revărsarea fluviului Galben

Populația de pe malul fluviului Galben se refugiază în grabă din fața prăpădului. Se știe că revărsarea apelor a făcut peste 150.000 de victime

Deschiderea congresului

„Uniunii internaționale a orașelor

Delegații străini
(Darea de seamă în corpul ziarului)

Avion englez prăbușit

Londra, 29 (Rador). — Un avion de vânătoare s'a prăbușit în apropiere de Selby în districtul Yorkshire.

Locotenentul pilot al avionului a murit în acest accident.

* * *

D. Douglas Hyde

primul președinte al Irlandei a fost instalat zilele trecute la Dublin

* * *

Generalul Pariani va vizita Berlinul

Berlin 29 (Rador). — Invitat de generalul von Brauchitsch, comandantul suprem al armatei Reichului, generalul Pariani, subsecretar de stat la ministerul de răsboi al Italiei, va sosi la Berlin la 3 Iulie, unde va rămâne o săptămână.

Generalul Pariani va vizita instituțiile și organizațiile militare din capitala Reichului și din regiunea înconjurătoare.

O autocamionetă s'a răsturnat în șanțul șoselei

Un mort și un rănit

Giurgiu, 29 Iunie

Marți noaptea s'a întâmplat un grav accident de automobil pe șoseaua națională București-Alexandria.

Autocamioneta cu nr. 961 Turnu Măgurele, condusă de șoferul Ion Stănescu, mergea spre București cu pește.

Ajungând în apropiere de comuna Naipu (Vlașca), din motive cari nu se cunosc încă, mașinei i s'a rupt bara de direcție în plină viteză și s'a răsturnat în șanțul șoselei.

Ajutorul de șofer, Marin G. Marin, care se afla în camionetă, a fost omorît pe loc. Șoferul a scăpat cu leziuni mai puțin grave.

Postul de jandarmi cercetează cazul.

Francezii construesc un nou sector al liniei „Maginot"

Bale, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" transmite:

Autoritățile franceze construiesc actualmente un nou sector al liniei de apărare Maginot, în regiunea alsaciană din dreptul orașului elvețian Bale, unde fortificațiile fuseseră întrerupte până acum.

Au și fost ridicate fortificații puternice înzestrate cu tunuri grele. Focul acestor tunuri va trece pe deasupra orașului Bale, pentru a atinge trupe inamice concentrate eventual în lungul frontierei elvețiene, în cazul unui viitor război.

SCRISORI DIN LONDRA

Analiza politică

de AUGUR

Londra, Iunie

Acum doi ani, când a izbucnit războiul civil din Spania, experții ministerului de externe englez, — să le recunoaștem cel puțin acest merit, — au înștiințat guvernul de necesitatea logică de a recunoaște calitatea de beligerant a taberelor combatante. Acest sfat dictat de rațiune și bazat pe experiență, n'a fost ascultat Frontul popular își sărbătorea luna de miere în Franța, iar elementele radicale din Anglia nu erau încă vindecate de admirația lor pentru acțiunea zisă antifascistă.

Pentrucă n'am ascultat glasul rațiunii, am plătit prin compli- [illegible] *miniștrii pot continua să laude „neintervenția", dar toată lumea recunoaște pericolul în care această intervenție calificată a dus relațiile internaționale. De altfel, urmările greșelii dela început n'au întârziat de a se produce. Neștiind să recunoaștem pur și simplu, existența unui adevărat războiu în Spania, ne este greu în prezent să acceptăm pe față că acest războiu este pe cale de a sfârși prin victoria hotărîtoare a unuia din combatanți, și anume a generalului Franco.*

Experții militari, liberați de necesitatea de a ține seama de ideile preconcepute ale politicienilor, informează guvernul exact în privința situației militare. După ei, naționaliștii au câștigat. Lichidarea finală e întârziată de o parte prin ajutorul reînoit pe o foarte largă scară, acordat republicanilor dela înfrângerea lor pe Ebru și de cealaltă — prin sistemul adoptat de generalul Franco, spre a-și exploata succesele indiscutabile. Este ca și cum generalisimul naționalist ar face abstracție de timp și dorește să procedeze cu măsură oricât ispitit ar fi să termine odată cu războiul, printr'o lovitură de forță. Nimeni nu va reproșa generalului Franco de a fi condus operațiile militare după propriile lui interese. Dar întârzierea pe care o aduce acest sistem lichidării problemei spaniole, pune pe politicieni într'o crudă încurcătură.

Neînțelegând necesitatea inevitabilă de a recunoaște oficial calitatea de beligeranți celor două partide din Spania, politicienii suferă acum de urmările faptului de a fi întârziat recunoașterea victoriei netăgăduite a naționaliștilor spanioli. Dificultățile lor prezente decurg din această lipsă de curaj.

[illegible] țiunea care ne interesează în cel mai înalt grad, a unei suspendări a ostilităților între combatanții războiului civil. Dacă faptul victoriei naționaliste ar fi recunoscut pe față, chestiunea n'ar prezenta nici o dificultate. Căci ar fi vorba atunci de o intervenție pe lângă învingători în favoarea celor învinși. Dar o soluție atât de simplă, nu este pe placul politicienilor, cari se tem de orice opoziție, zgomotoasă, chiar dacă mijloacele ei de acțiune sunt aproape nule. Atunci, contrariu adevărului, se continuă a se trata combatanții din Spania ca egali și chiar puțin în favoarea republicanilor, cari, oficial, rămân mereu singurul guvern pe deplin recunoscut. Este evident că procedând astfel, nu se va ajunge la nici un rezultat util. Numai recunoscând adevărata situație creată de victoria generalului Franco, mediatorii pot spera că vor putea îndeplini o operă utilă și reală.

Noroc că nu mai auzim cuvân-

(Continuare in pag. 2-a)

Furtuni puternice

Paris, 29 (Rador). — O puternică furtună a bântuit eri coasta atlantică a Franței.

Un vas de pescari s'a scufundat în largul portului Lorient. Echipajul, compus din cinci persoane, s'a înecat.

Nu a putut fi salvat decât căpitanul vasului.

* * *

Varșovia, 29 (Rador). — O furtună de o violență extraordinară a bântuit astă noapte în Polonia.

In cursul furtunii, 17 persoane și-au pierdut viața. Alte zece persoane au fost rănite.

* * *

Londra, 29 (Rador). — O furtună extrem de violentă a bântuit azi noapte în tot sud-estul Angliei.

Mai multe corăbii cu pânză au fost luate de furtună. Una din ele s'a scufundat. Victime nu sunt.

Pe unele șosele, circulația a fost întreruptă din cauza arborilor doborîți de furtună.

* * *

Contrabandă de opium descoperită la Marsilia

Marsilia, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „H a v a s" transmite:

Azi s'au descoperit în trei lăzi, provenind dela Belgrad, lăsate în păstrare în antrepozitele gării maritime, mai multe pachete cu opium, în greutate totală de 198 kilograme.

Documentele de expediție au fost întocmite la Belgrad, având ca destinatar pe un anume Courtois din Maroc.

* * *

Marsilia, 29 (Rador). — Poliția a stabilit în legătură cu contrabanda de opium că pe Courtois îl cheamă în realitate Marini.

Acesta a refuzat să indice originea opiumului.

Se fac cercetări în Iugoslavia prin intermediul oficiului pentru controlul stupefiantelor de pe lângă Societatea Națiunilor.

* * *

Ceremonia franco-iugoslavă dela Muette

Colonelul iugoslav Popovici decorează drapelul medaliaților militari cu „Marea cruce a coroanei iugoslave"

* * *

720 avocați evrei șterși din baroul Vienei

Viena 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" anunță:

Aplicându-se ordonanța autorităților privitoare la profesiunea de avocat, 720 avocați evrei au fost șterși din baroul Vienei.

Serbările gimnastice ale tineretului sloven la Liubliana

Belgrad, 29 (Rador).—Azi s'au desfășurat la Liubliana serbările gimnastice ale tineretului sloven.

In acest scop, a sosit la Liubliana d. Stoiadinovici, președintele consiliului de miniștri.

La ora 8, au sosit Principele Regent Paul și Principesa Olga cari purtau un costum național sloven.

Principele și Principesa au luat loc în tribuna oficială unde au primit defilarea mai multor mii de tineri sloveni, precum și a numeroși gimnastici cehoslovaci, francezi și polonezi.

După defilare, Principele Regent, Principesa Olga și însoțitorii s'au dus la stadion, asistând la exercițiile de gimnastică ale tineretului sloven.

La amiază, comitetul serbărilor a distribuit concurenților numeroase premii.

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Servitorimea orașelor

de I. AGÂRBICEANU

In articolul trecut mai era nevoie să relevez un aspect al vieții muncitorești dela orașe. Și anume : ca și micii slujbași și angajați, muncitorimea, care a reușit să-și facă un adăpost, să-și câștige o mică proprietate, a rămas cu viața sobră și hărnicia adusă dela sat. In majoritatea lor sunt căsătoriți, nu sunt bețivi, țin la datinele creștinești și nu sunt refractari la propaganda culturală, națională și religioasă, chiar când fac parte din sindicate.

Cei cari nu au nici azi nimic s'au dedat, în parte, beției, petrecerilor și luxului, prăpădindu-și tot ce agonisesc.

Sub acest raport o mare îngrijorare se ridică în ce privește servitorimea românească dela orașe, în mare majoritate fete și femei dela țară.

Inainte de Unire, fetele mai sărace din sat care intrau servitoare la orașe aveau o singură țintă : să-și adune, din muncă și crutări, o mică zestre. Puține dintre ele apucau pe drumuri rătăcite și se pierdeau definitiv în populația orașelor. Cele mai multe rămâneau în portul lor dela țară, câtă vreme slujeau în oraș. Dacă se întâmpla ca vreuna să se întoarcă în sat, la o sărbătoare, îmbrăcată „doamnă", tot satul o batjocorea.

După Unire, situația s'a schimbat radical. Desigur, era și este și în atmosfera de după războiu o tendință generală, la toate popoarele, de a se face salturi dintr'o clasă socială într'alta, fără nici o pregătire. Se poate ca un element al reușitei bolșevismului să fie chiar această tendință, această înfrigurare a omenirei de după război, de a se topi toate clasele sociale într'una singură.

Improprietărirea, principiile democratice, propaganda egalitarismului și a atotputerniciei numărului, ușurința cu care e socotită azi viața, dorința de petreceri și lux, nestabilitatea de după războiu care făcea ca stăpânul de azi, deputat ori prefect, mâine să se sbată în cele mai grele condiții de existență, până în a nu avea cu ce plăti servitoarea, — și alte o mulțime de apariții și tendințe bolnave de după războiu, au contribuit ca servitorimea românească dela orașe să-și piardă, în majoritate, busola de orientare.

Idealul fetelor dela țară în serviciu la orașe, ca servitoare, bucătărese, fete în casă, a ajuns să fie stăpâna sau fata stăpânei la care slujește. E o tendință tot mai pronunțată, cu cât ne îndepărtăm de data Unirii politice.

Personalul feminin de azi în serviciu la familiile din oraș nu mai pune nimic de-o parte din salariul său destul de ridicat, ci-l cheltuește în întregime pe îmbrăcăminte și alte găteli.

E o pornire bolnavă spre „domnie", spre lux.

Fata dela țară, care înainte cu patru-cinci ani săpa la porumb, în rând cu părinții, umblând desculță de primăvara până toamna, acum a ajuns să-i fie o greutate să ducă coșul plin dela piață până la stăpân.

Din ghete și ciorapi scumpi nu mai iese. Iși dau salariul întreg pe rochii. Se tund ca doamnele și de multe ori folosesc aceeaș pudră sau „rouge" ca și stăpânele.

Când merg la piață, Duminica și în sărbători, când au libere după amiezele, ies gătite și împopoțonate, încât nu le mai poți deosebi de reprezentantele clasei lor superioare, decât din felul cum se poartă și cum vorbesc.

Pornite pe acest drum al saltului, într'o clasă socială care nu e a lor, pentru care nu sunt pregătite, în care, păstrându-și cinstea, nu pot exista, multe din ele ajung pe drumuri rătăcite, ne mai ajungându-le salariul pentru lux.

Desigur, sunt și excepții, dar puține. Abia câteva procente, douăzeci-treizeci, se întorc, după anii serviți, iar în sat și se căsătoresc acolo.

E o îngrijorare generală pentru această clasă socială, care a pornit, dela început, pe un drum greșit. In câteva orașe din Ardeal reuniunile feminine încep a se ocupa de problema îndrumării și protecției acestor fiice dela țară.

Se încearcă educarea lor pentru a-și putea vedea propriile interese. Nu pot ști cari sunt sorții de izbândă. Sunt însă de părerea că e nevoie de o acțiune cu mult mai sistematică și mai stăruitoare chiar din partea ministerului ocrotirilor sociale, pentru o reușită reală.

Se poate să fie și numai un fenomen trecător datorit unei dezorientări generale în viața socială de după războiu. Așa cum a fost într'un timp și marea aglomerare la școlile secundare. De altfel, nu numai româncele din serviciul orășenilor au alunecat pe această pantă, ci și fetele de altă naționalitate.

E posibil să se revie la directiva sănătoasă dinnainte de războiu și printr'o experiență proprie. Foarte puține dintre aceste fete reușesc azi să-și întemeieze un cămin. La sate nu se mai căsătoresc bucuros, și — „doamne" sărace cum sunt, — nimeni nu le ia bucuros. La orașe, unele află mici angajați, șoferi, muncitori calificați cu cari se căsătoresc. Dar sunt cele mai șubrede căsătorii românești. Obișnuite cu luxul, cheltuesc peste puterile lor de câștig și ale soților.

Poate experiența amară cu care se aleg aproape toate când încep a îmbătrâni, să dea de gândit tovarășelor mai tinere cari roiesc dela sat la oraș. Un regim de așezare socială mai stabilă să le trezească și pe ele.

Altfel, după semnele de până acum, această pătură socială ar putea ajunge un element de desechilibru în organizarea societății românești.

Vizite ministeriale la Sinaia

Sinaia, 29 Iunie

Azi d. a. a sosit în localitate, venind cu mașina din Capitală, d. N. Petrescu-Comnen, ministrul afacerilor străine, cu doamna.

La ora 6 d. a. d. Petrescu-Comnen a părăsit Sinaia, înapoindu-se tot cu mașina, la București.

D. Mitiță Constantinescu, ministrul economiei naționale și guvernator al Băncii Naționale, care se afla la Sinaia, a plecat astă seară, cu mașina spre Capitală.

A mai fost azi la Sinaia și d. D. V. Țoni, subsecretar de stat la ministerul educației naționale. D-sa s'a înapoiat seara la București.

Regele George VI al Angliei inspectând flota britanică la Weymout Bay